

(Vedvarende Energi)

Frederiksborggade 15
1360 København KBesøgsadresse:
Linnésgade 18, 3. sal
1361 København KTlf 3395 5785
Fax 3395 5799www.ekn.dk
ekn@ekn.dkAfgørelsen offentliggøres i anonymiseret form**KLAGE FRA
OVER
OM**

[XXX]

Energistyrelsen afgørelse af 3. november 2010
tilladelse til etablering af elproduktionsanlæg på havet ud
for Frederikshavn Havn**8. juni 2011**

J.nr 1131-10-4-33

SSH –EKN

**NÆVNETS
SAMMEN-
SÆTNING
I SAGEN**Nævnensformand, dommer Poul K. Egan
Professor, dr.scient.adm. Ole Jess Olsen
Professor, dr.jur. Jens Fejø
Konsulent, civilingeniør Knut Berge
Direktør, cand.polyt. Poul Sachmann**NÆVNETS
AFGØRELSE**Klagen afvises.

[XXX] (herefter benævnt klager) har ved brev af 17. november 2010 klaget til Energiklagenævnet over Energistyrelsens afgørelse af 3. november 2010. Ved afgørelsen af 3. november 2010 meddelte Energistyrelsen DONG Energy NearshoreLab A/S (herefter benævnt DONG) tilladelse til etablering af et elproduktionsanlæg på havet ud for Frederikshavn Havn.

Sagens baggrund

DONG ansøgte den 5. september 2008 Energistyrelsen om tilladelse til etableringen af seks nye vindmøller på havet ud for Frederikshavn Havn. Ansøgningen var vedlagt tilhørende vurdering af virkningerne på miljøet (VVM-vurdering). Ansøgningen fulgte op på DONG's forundersøgelsestilladelse af 1. juni 2007, der var blevet forlænget henholdsvis den 25. juni 2008 og den 25. november 2009. Projektet omfatter opstillingen af seks demonstrationsvindmøller i havet cirka 4 km øst for Frederikshavn Havn til test af fundamentstyper, møller og anden offshore teknologi. Ved afgørelsen af 3. november 2010 imødekom Energistyrelsen DONG's ansøgning. Afgørelsen blev truffet

fet i henhold til § 25 i lov om fremme af vedvarende energi (VE-loven)¹ og er tidsbegrænset fra 3. november 2010 til 31. december 2016.

Den påklagede afgørelse

Af Energistyrelsens afgørelse af 3. november 2010 fremgår bl.a. følgende:

”[...]

Tilladelse til etablering af elproduktionsanlæg på havet ud fra Frederikshavn Havn

DONG Energy NearshoreLab, Frederikshavn A/S (herefter DE NearshoreLab) fremsendte den 5. september 2008 en ansøgning til Energistyrelsen om etablering af et elproduktionsanlæg på havet ud for Frederikshavn Havn. Ansøgningen var bilagt en VVM-redegørelse (Redegørelse for vurdering af virkninger på miljøet). Projektet omfatter 6 store demonstrationsvindmøller på havet c. 4 km øst for Frederikshavn Havn.

Den første vindmølle planlægges opstillet i løbet af 2011, mens de resterende møller forventes opstillet i perioden 2012-2015 med 1-2 møller om året. I det vedlagte bilag B har DE NearshoreLab redegjort for demonstrationsaspekterne vedr. projektet.

Sagsforløb

Forundersøgelsestilladelsen blev givet med hjemmel i den elforsyningslovens nu opløste § 14, stk. 2, vedr. anlæg til forskning, udvikling og demonstration (lovbekendtgørelse nr. 1115 af 8. november 2006 om elforsyning). Forundersøgelsestilladelsen er efterfølgende blevet forlænget hhv. d. 25. juni 2008 og d. 25. november 2009. Sidstnævnte forlængelse indeholdt desuden en udvidelse af forundersøgelsesområdet for ilandsføringskablet.

Energistyrelsen sendte den 16. september 2008 ansøgningen og VVM-redegørelsen (vurdering af virkning på miljøet) i offentlig høring med frist den 17. november 2008. På baggrund af indsendte høringssvar m.v. gav Energistyrelsen ovenfor nævnte forlængelser af forundersøgelsestilladelsen, samt en supplerende udvidelse af forundersøgelsesområdet for ilandsføringskablet d. 7. april 2010. DE NearshoreLab fremsendte d. 17. maj en opdateret konsekvensvurdering for projektets kabeltrace. Denne blev fulgt op af to supplerende svarnotater, der blev fremsendt af DE NearshoreLab

8. juni 2011

J.nr 1131-10-4-33

SSH –EKN

Side 2 af 9

¹ Lov nr. 1392 af 27. december 2008 om fremme af vedvarende energi med senere ændringer.

hh. 7. og 18. juni 2010. Materialet blev sendt i høring hos de myndigheder, der er relevante for kabler på havet, samt de berørte parter, der under VVM-høringen havde bemærkninger til kabelplaceringen. Høringen foregik fra 30. juni 2010 til 10. august 2010.

DE NearshoreLab ansøgte d. 7. juli 2010 Energistyrelsen om dispensation fra tidsfristen i § 75, stk. 2, nr. 2, jf. § 75, stk. 3, (omhandlende værditabsordningen) i lov nr. 1392 af 27. december 2008 om fremme af vedvarende energi (VE-loven). Energistyrelsen meddelte afslag på ansøgningen om dispensation d. 1. september 2010, og projektet er dermed omfattet af værditabsordningen med tilhørende overgangsbestemmelser jf. bekendtgørelse nr. 1008 af 20. oktober 2009 (om visse vindmøller, der nettilsluttes fra d. 1. september 2010). Ved samme henvendelse af d. 7. juli 2010 ansøgte DE NearshoreLab desuden om godkendelse af status som forsøgsmøller i relation til VE-lovens § 13, stk. 2, (om forsøgsmøllers undtagelse fra køberetsordningen). Energistyrelsen meddelte d. 24. september 2010, at projektets møller kan defineres som forsøgsmøller og derfor fritages fra køberetsordningen, i det omfang de får godkendelse til forsøg og demonstration, jf. bekendtgørelse nr. 651 af 26. juni 2008.

Energistirelsens afgørelse

Energistyrelsen meddeler hermed, i henhold til § 25 i lov nr. 1392 af 27. december 2008 om fremme af vedvarende energi, DE NearshoreLab en tidsbegrænset tilladelse til etablering af 6 store demonstrationsvindmøller på de nedenfor nævnte vilkår. Til grund for afgørelsen ligger ansøgning, VVM materiale, konsekvensvurderinger samt de indkomne høringssvar.

Etableringstilladelsen er gældende fra d. 3. november 2010 til d. 31. december 2016.
[...].

Afgørelsen i sin helhed er vedlagt som **bilag 1**.

Klagers synspunkter og bemærkninger

Klager finder, at de seks demonstrationshavvindmøller skal placeres et andet sted. Klager har til støtte for klagen navnlig anført følgende:

- Der er allerede placeret fire vindmøller tæt ved havnen.

8. juni 2011

J.nr 1131-10-4-33

SSH –EKN

Side 3 af 9

- Den valgte placering vil være til stor visuel gene for de borgere, der bor med havudsigt til Hirsholmene, og som har investeret i en udsigtsbolig.
- Der er etableret mange nye udsigtsboliger mellem Nordre Skanse og Rønnerhavnen. Dette fremgår imidlertid ikke af delrapporten til VVM-redegørelsen "Æstetisk vurdering og visualisering". Ejerlejlighedskomplekset Nordstrand, som klager bor i, har med sine 111 lejligheder hidtil nydt havudsigten og den frie horisont.

Klagen var endvidere vedlagt en visualisering af vindmøllerne, som klager selv har udarbejdet.

8. juni 2011

J.nr 1131-10-4-33

SSH -EKN

Energiklagenævnet anmodede ved brev af 24. november 2010 om klagers bemærkninger til, på hvilken baggrund klager kunne anses for at have en væsentlig og individuel interesse i Energistyrelsens afgørelse af 3. november 2010. Energiklagenævnet vejledte i den forbindelse nærmere om reglerne om klageberettigelse.

Side 4 af 9

Klager har for så vidt angår dennes individuelle og væsentlig interesse i Energistyrelsens afgørelse af 3. november 2010 navnlig anført følgende:

- Klagers personlige livskvalitet forringes væsentligt, såfremt møllerne etableres.
- Herlighedsværdien er meget væsentlig, når man køber en bolig med havudsigt. Udsigten fra klagers bolig forstyrres kun af Hirsholmene og forbisejlende færges og skibe.
- Vindmøller kan, hvis de placeres ens og vinkelret på kysten og ikke blinker i utakt om aftenen, være smukke. Møllerne bør placeres ved de eksisterende møller og ikke ved Hirsholmene syd for ynglefuglenes reder. Møllerne placeres ikke ud fra Frederikshavn havn, men nordvest for havnen og stik øst for bebyggelsen Nordstrand. Ændringen i udsigten fra klagers bolig fra havudsigt til mølleudsigt er en væsentlig begrundelse for klagen.
- Klager er ikke den eneste, der får udsigt til møllerne. Udsigten til møllerne var ikke forudsat i 1989, da klager købte sin bolig. Udsigten betyder meget for klagers velvære og livsglæde. Boligen er alene anskaffet på grund af udsigten. Lejlighedsblokkene er bygget i 1970-erne og er utætte og svære at varme op. Boligens beliggenhed er imidlertid enestående og udsigten unik.

Klagers bemærkninger til dennes individuelle og væsentlig interesse i Energistyrelsens afgørelse af 3. november 2010 var endvidere vedlagt yderligere visualiseringer af vindmøllerne, som klager selv har udarbejdet, samt udklip fra Nordjyske Stiftstidende.

DONG's synspunkter og bemærkninger

DONG er ikke fremkommet med bemærkninger til sagen.

Energistyrelsens udtalelse til sagen

Energistyrelsen forholder sig ikke til det billedmateriale, som klager har fremsendt, og styrelsen har alene kommenteret enkelte faktiske forhold. Energistyrelsen har bl.a. anført følgende:

8. juni 2011

J.nr 1131-10-4-33

SSH -EKN

- Projektet har gennemgået alle lovpligtige faser af VVM-proceduren, og høringen har været annonceret i både lokale og landsdækkende aviser. Endvidere afholdte DONG et informationsmøde den 6. oktober 2010 om projektet med deltagelse af repræsentanter fra DONG, Energistyrelsen, Frederikshavn kommunen og den lokale formand for Miljø- og planlægningsudvalget.
- Projektet er blevet godkendt på baggrund af VVM-redegørelsens oplysninger om støj, og det er indenfor de rammer, at DONG har fået etableringstilladelsen.

Side 5 af 9

Retsgrundlaget

Reglerne om adgangen til at klage til Energiklagenævnet over Energistyrelsens afgørelser truffet i henhold til VE-loven følger af lovens § 66, stk. 1, og § 67, stk. 1. Af bestemmelserne fremgår følgende:

”[...]

§ 66. Energiklagenævnet behandler klager over afgørelser truffet af klima- og energiministeren eller af Energitilsynet efter denne lov eller regler fastsat i medfør af loven.

...

§ 67. Enhver med en væsentlig og individuel interesse i afgørelsen kan klage til Energiklagenævnet over de miljømæssige forhold i afgørelser i henhold til § 25, hvis afgørelserne tillige er omfattet af §§ 26-28.

...

[...]”.

Energiklagenævnets praksis

Energiklagenævnet modtog i 2008 over 200 klager over Energistyrelsens tilladelse til havvindmølleparken Rødsand II. Energiklagenævnet tog i den forbindelse stilling til spørgsmålet om klagernes klageberettigelse i henhold til elforsyningsloven². Reglerne og godkendelse af elproduktionsanlæg på havet er siden overført til VE-loven.

I Energiklagenævnets sag med journalnummer 1011-2 indbragte klager på egne vegne og på vegne af over 200 personer Energistyrelsens afgørelse af 6. maj 2008 for Energiklagenævnet. Ved afgørelsen meddelte Energistyrelsen E.ON Sverige AB tilladelse til etablering af elproduktionsanlægget Rødsand II (havvindmøllepark) med internt ledningsnet. Energiklagenævnet fandt, at ingen af klagerne havde en tilstrækkelig væsentlig og individuel interesse i Energistyrelsens afgørelse, jf. elforsyningslovens §§ 89 og 89 a. Energiklagenævnet lagde i afgørelsen bl.a. vægt på, at påvirkningen af opførelsen af havvindmølleparken som udgangspunkt ville have den samme betydning for alle beboere i og brugere af området, samt at opførelsen af havvindmølleparken derfor ville have betydning for en stor, afvekslende og svært identificerbar kreds af personer. Energiklagenævnet afviste på denne baggrund klagen.

Energiklagenævnet behandlede endvidere en række øvrige klager over Energistyrelsens afgørelse af 6. maj 2008. Energiklagenævnet afviste også disse klager, da de pågældende ikke kunne anses for at have en væsentlig og individuel interesse i sagen. Én af disse klagere indbragte Energiklagenævnets afgørelse for Folketingets Ombudsmand. Ombudsmanden udtalte ved brev af 3. september 2008, at han efter en gennemgang af klagen havde besluttet ikke at undersøge sagen yderligere. Dette skyldtes, at ombudsmanden ikke mente, at der var udsigt til, at han kunne kritisere Energiklagenævnets afgørelse om at afvise sagen. Der henvises til Folketingets Ombudsmands j.nr. 2008-2586-329/DS4. (Energiklagenævnets journalnumre 1011-3 og 1011-4).

Energiklagenævnets afgørelser er offentliggjorte på nævnets hjemmeside: www.ekn.dk, under menuen "Afgørelser".

Energiklagenævnets begrundelse for afgørelsen

Energistyrelsens afgørelse af 30. november 2010 er truffet i medfør af VE-lovens § 25. Af VE-lovens § 26, stk. 1, fremgår, at tilladelse til etablering af anlæg efter lovens § 25, som må antages at påvirke miljøet i væsentlig grad, kun kan meddeles på baggrund af en vurdering af de miljømæssige konsekvenser, og efter at offentligheden og de berørte myndigheder og organisationer har haft lejlighed til at udtale sig herom. I forbindelse med sagens behandling og forløbet frem til afgørelsen af 3. november 2010 har Energistyrel-

8. juni 2011

J.nr 1131-10-4-33

SSH -EKN

Side 6 af 9

² Nugældende lovebekendtgørelse nr. 516 af 20. maj 2010 med senere ændringer.

sen stillet krav om udarbejdelsen af en VVM-redegørelse. Energistyrelsens afgørelse er således omfattet af VE-lovens § 26. Afgørelsen er på denne baggrund omfattet af klagebestemmelsen i VE-lovens § 67, stk. 1. Det fremgår af denne bestemmelse, at enhver med en væsentlig og individuel interesse i afgørelsen kan klage til Energiklagenævnet over de miljømæssige forhold i afgørelser i henhold til lovens § 25, hvis afgørelsen tillige er omfattet af lovens §§ 26-28.

VE-loven indeholder udover § 67 ikke særskilte regler om kredsen af klageberettigede. Vurderingen af, hvem der kan indbringe en afgørelse for Energiklagenævnet efter bestemmelsen i VE-lovens § 67, stk. 1, skal derfor foretages ud fra de almindelige forvaltningsretlige regler. Efter disse regler kræves tillige en væsentlig og individuel interesse i, at afgørelsen ændres, før der kan klages. Begge betingelser skal være opfyldt, før en person eller en forening kan anses som klageberettiget.

8. juni 2011

J.nr 1131-10-4-33

SSH -EKN

Side 7 af 9

Som anført i Energiklagenævnets brev af 24. november 2010 til klager, kan Energiklagenævnet alene behandle klager fra personer eller foreninger, som er klageberettigede. Såfremt man ikke er klageberettiget betyder det, at Energiklagenævnet må afvise at behandle klagen. Betingelserne for, at klager kan påklage Energistyrelsens afgørelse af 3. november 2010 til Energiklagenævnet er, som det fremgår ovenfor, at klager har en væsentlig og individuel interesse i afgørelsen, jf. VE-lovens § 67, stk. 1. At interessen i, at afgørelsen ændres, skal være væsentlig, indebærer, at betydningen af afgørelsen for den pågældende skal være af en vis styrke og intensitet. En moralsk eller mere generel præget interesse er således ikke i sig selv tilstrækkelig. En interesse skal imidlertid – udover at være væsentlig – også være individuel. Dette betyder, at den pågældende afgørelse skal være mere indgribende over for den, der vil klage, i forhold til andre personer, som berøres af afgørelsen. Hvis en større kreds af personer berøres på samme måde af en afgørelse, har de enkelte personer således ikke en individuel interesse i afgørelsen. Der kan læses nærmere herom i bogen "Forvaltningsret", 2. udgave 2002, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, side 67 ff. af Hans Gammeltoft-Hansen m.fl.

Det fremgår af sagen, at de seks vindmøller skal placeres ca. 4 km øst for Frederikshavn Havn. Det fremgår endvidere, at klager er bosat i et lejligheds-kompleks bestående af 111 lejligheder med udsigt over havet og det sted, hvor vindmøllerne skal placeres. Klager har til støtte for klagen bl.a. anført, at etableringen af de seks vindmøller vil påvirke klagers udsigt og dermed klagers livskvalitet.

Af kortmateriale vedrørende placeringen af klagers bolig fremgår, at boligen er placeret i første række tæt på stranden og vandkanten. Af kortmaterialet fremgår endvidere, at der på begge sider af lejlighedskomplekset Kragholmen,

hvor klager bor, er placeret et antal boliger, der ligeledes har udsigt til enten stranden og havet eller havet alene. Lejlighedskomplekset er beliggende i Frederikshavn, der ligger ca. 4 km. fra det område, hvor havvindmøllerne skal opføres. Energiklagenævnet bemærker, at boliger beliggende med udsigt til stedet, hvor vindmøllerne skal placeres, vil blive påvirket af opførelse, idet udsigten vil blive ændret. Efter en gennemgang af kortmaterialet vedrørende placeringen af klagers bolig i forhold til det område, hvor de seks vindmøller skal placeres, finder Energiklagenævnet, at klagers udsigt vil blive påvirket i større eller mindre grad. Generne ved opførelsen af vindmøllerne, herunder navnlig påvirkningen af udsigten ved en ændring af horisonten over havet og lysafmærkning af møllerne, må imidlertid antages generelt i al væsentlighed at være de samme, uanset placeringen af ens bolig, så længe boligen er placeret i væsentlig afstand fra havvindmøllerne, og man har udsigt til møllerne. Påvirkningen af opførelsen af de seks vindmøller vil således som udgangspunkt have den samme betydning for alle beboere i Frederikshavn med udsigt til vindmøllerne, det vil sige en stor og afvekslende kreds af personer i en afstand af minimum 4 km fra havvindmøllerne. I klagers boligkompleks alene er der f.eks. 111 lejligheder. Efter en gennemgang af oplysningerne vedrørende klagers forhold, finder Energiklagenævnet i øvrigt, at det ikke kan antages, at klager er særligt berørt af opførelsen af de seks vindmøller i forhold til de øvrige beboere med udsigt til vindmøllerne.

8. juni 2011

J.nr 1131-10-4-33

SSH -EKN

Side 8 af 9

Energiklagenævnet finder på denne baggrund, at klager ikke har en sådan individuel interesse i Energistyrelsens afgørelse af 3. november 2010, at klager er klageberettiget til Energiklagenævnet i forhold til afgørelsen.

Herefter afviser Energiklagenævnet klagen, idet nævnet ikke kan behandle den, da klager ikke er klageberettiget til nævnet.

Energiklagenævnet bemærker til orientering, at nævnet har modtaget et antal klager over Energistyrelsens afgørelse af 3. november 2010 fra beboere på Hirsholmene. Energiklagenævnet har ved afgørelse af 8. juni 2011 fundet, at beboerne var klageberettigede til nævnet. Energiklagenævnet lagde i den forbindelse bl.a. vægt på, at Hirsholmene er en ø med et meget lavt befolkningsantal, og at havvindmøllerne skal placeres ca. 1,2 km væk fra øen. Befolkningen på Hirsholmene har derfor en individuel interesse i Energistyrelsens afgørelse af 3. november 2011. Energiklagenævnet foretog på denne baggrund i afgørelsen af 8. juni 2011 en prøvelse af Energistyrelsens afgørelse af 3. november 2011. Energiklagenævnet stadfæstede i den forbindelse Energistyrelsens tilladelse til etablering af havvindmøllerne ud for Frederikshavn. Energiklagenævnets afgørelse af 8. juni 2011 vil snarligt blive offentliggjort på nævnets hjemmeside under menupunktet "Afgørelser", "Kronologisk liste", vælg herefter "lov om fremme af vedvarende energi" med journalnummer 1131-10-5.

Energiklagenævnets afgørelse

Klagen afvises.

Sagen har været behandlet på Energiklagenævnets møde den 6. juni 2011.

Afgørelsen er truffet af Energiklagenævnet i henhold til VE-lovens § 66.

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Søgsmål ved domstolene til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet efter VE-loven eller regler, der er udstedt efter denne lov, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. VE-lovens § 66, stk. 6.

8. juni 2011

J.nr 1131-10-4-33

SSH -EKN

Side 9 af 9

Afgørelsen offentliggøres på Energiklagenævnets hjemmeside i anonymiseret form.

P.N.V.

Poul K. Egan
Nævnformand

/Signe Sara Hildebrandt
Fuldmægtig, cand.jur.